

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

1

לפני כבוד הנשיא רון שפירא

העותר

כמאל חבישי, ת"ז 058584657 (אסיר)
ע"י ב"כ עו"ד מוטי לוי (סנגוריה ציבורית)

נגד

המשיבים

1. שרות בתי הסוהר
2. מדינת ישראל

2

פסק דין

3

4

רקע כללי:

העותר מרצה עתה את מאסרו (מאסרו ה-12 במספר) בכלא כרמל לתקופה של 11 חודשים ו-23 ימים. הוא הורשע (על פי הודאתו) בעבירת איומים נגד אשתו (ומוגדר כאסיר אלימות במשפחה). בתיק נוסף הורשע בעבירת החזקה ושימוש בסמים (צריכה עצמית). הוא צפוי להשתחרר בתאריך ה-23.10.20. העותר מלין על תנאי המאסר, ומתמקד בשלושה עניינים שלטעמו פוגעים בזכויותיו כאסיר לתנאי מחייה ראויים: מספר האסירים השוהים עמו בחדר; אורור התאים; הפרת שב"ס את הנחיות משרד הבריאות בכל הנוגע לנגיף הקורונה (צפיפות, שמירה על מרחק, היגיינה וכיו"ב).

11

12

טענות העותר:

לעניין הצפיפות בחדר – ישנם 6 אנשים (כולל העותר) באותו החדר. החדר בגודל של 18 מ"ר, היינו, 3 מ"ר לאסיר, מה שלטענתו מפר לא רק את פסיקת ביהמ"ש, שקובעת שיש לאפשר מרחב לכל הפחות של 4.5 מ"ר לכל אסיר, אלא גם את הנחיות התו הסגול; המרחב המצומצם מקשה לטענתו על שמירת היגיינה אישית ועל כללי הריחוק. יתרה מזאת, אין הדבר תואם את גישת ה"קפסולות", מאחר ומדובר באסירים מתחלפים (כשבכל זמן נתון ישנם 6 בתא).

18

19

לעניין הפגיעה בבריאות (דחיית הבקשות לאורור) – בחדרו ישנם שני מאווררים המשמשים 6 אנשים. העותר טוען שהדבר פוגע בבריאותו ובשנתו עקב החום הכבד בחדר. עוד מוסיף העותר כי פנה מספר פעמים למפקד הכלא בבקשה לקבלת מאוורר נוסף, ואף הציע לרכשו מכספו האישי, אך בקשותיו נדחו. בשלב מאוחר יותר, בעקבות העתירה, העותר קיבל מאוורר אישי, אך עקב הנסיבות הקשות של הצפיפות (ושני מאווררים אחרים שהתקלקלו, כך שעתה ישנם שני מאווררים תקינים בתא בלבד). קבלת המאוורר לא הובילה לשינוי משמעותי מבחינת תנאי המחיה וסכנת התפשטות הקורונה.

24

25

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

בין היתר, העותר מציין שישנו אי-שוויון בין חדרים/אגפים מסוימים, וטוען שישנה אפליה מסיבות בלתי ברורות (לטענתו בחלק מהחדרים יחס המאווררים לאסירים הינו 1:1, ובחדרים אחרים יחס זה אינו מתקיים). כמו כן הוא טוען להתנהגות פסולה מצד גורמי שב"ס (התנכלות עקב הגשת עתירה).

תשובת המשיב:

עיקר טענות העותר נוגע לאופי הניהול של הכלא, כך שאין לבררן במסגרת עת"א, ועל העותר לפנות לקצין תלונות אסירים ועצורים במשרד ביטחון פנים או לנציב תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה. לעניין האוורור – תנאי האוורור בחדרו של העותר הולמים וכן ישנם חלונות רבים. בנוסף, המשיב נענה לדרישות העותר (כפי שיפורט להלן), כך שאין עוד צורך במתן סעד על-ידי ביהמ"ש.

ביום 24.08.20 סיפק המשיב לעותר מאוורר לאחר קבלת מלאי חדש של מאווררים. המשיב מציין שכמות המאווררים בתא עומדת בתנאי המקסימום האפשרי שנקבע בפק"צ 04.33.00, ובהתאם להוראת מפקד הכלא. בנוסף, לפני משורת הדין, יספק לעותר מאוורר נוסף (כך שיהיו בתא 3 מאווררים בסך-הכל).

לעניין הצפיפות – המשיב לא סותר את טענת העותר העקרונית, אך מפנה להחלטת ביניים של בג"ץ מיום 30.04.20, לפיה מועד מימוש הרחבת שטח המחייה ל-4.5 מ"ר נדחה עד להחלטה אחרת. לפיכך, עומד המשיב בדרישות בג"ץ 1892/14.

לעניין בריאותו של העותר ומצב תחלואת הקורונה בכלא - בוצעו בדיקות רפואיות בעותר, שנמצא בריא, ולא עולה חשש רפואי כלשהו. בנוסף טוען המשיב כי הפעולות השונות שנקטו ע"י שב"ס למניעת התפשטות הקורונה (חיטוי והיגיינה, בידוד ועוד) מהוות התמודדות יעילה ומקיפה. עוד מציין המשיב את ההחלטה בבג"ץ 2904/20 מחודש יולי 2020, בה נקבע שהמצב בבתי הכלא "טוב בהרבה מהמצב בקרב האוכלוסייה הכללית".

מן האמור לעיל יש, לדעת המשיב, לדחות את העתירה.

דיון ומסקנות:

בימים אפורים אלו, תחת עננת הקורונה, לא פעם אנו נתקלים בסיטואציות חדשות המציבות אתגרים מורכבים ודורשות התאמות שונות. ישנה ציפייה של האזרחים להתמודדות יעילה של גופי המדינה עם הבעיות והקשיים השונים שנגיף הקורונה הביא עמו (בריאותיים, כלכליים וכיו"ב). אך, על ציפייה זו להיות סבירה ולהתחשב במצב הקיים ובמגבלותיו. במקרה דנן, יש להביא בחשבון מספר עניינים בעת בחינת הסוגיה :

1. הנחיות משרד הבריאות ותקנות נגיף הקורונה:

בעקבות התפרצות נגיף הקורונה, הותקנו תקנות הנוגעות להתמודדות עם המצב החדש, המציבות הגבלות שונות הן על האזרחים והן על גופי המדינה השונים; לענייננו, תקנות שעת חירום (נגיף

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

הקורונה החדש (להלן: "תקנות הקורונה" או "התקנות") החריגו מפורשות את שב"ס מעמידה בתנאי תקנות הקורונה, וביניהם, דרישות התו הסגול (שמופרות לטענת העותר).

יודגש, כי יש להתחשב בפגיעות הייחודית של אסירים לנגיף הקורונה בשל תנאי מחייתם המיוחדים בסביבת הכלא; בתאריך ה-03.06.20, הוצא דו"ח ("דו"ח סוגיות בכליאה בישראל (צפיפות הכליאה, שינויים במדיניות הענישה, היבטי שיקום בבתי הסוהר ובקהילה)") על-ידי מרכז המחקר והמידע של הכנסת. דו"ח זה כולל נתוני רקע על אוכלוסיית הכלואים, שנועד לשפר את התנהלות שירות בתי הסוהר. בין האופנים השונים להתמודדות עם הקורונה בשב"ס הדו"ח עוסק במניעת מפגשים ויציאות, שחרור מוקדם ועוד. מסמך זה מציין שבהתאם לארגון הבריאות העולמי, אסירים נחשבים לקבוצה פגיעה מבחינת הסיכון להידבק בקורונה, בשל תנאי הכליאה, ההיגיינה, התזונה ובפרט בשל הצפיפות. לפיכך, יש להביא בחשבון את דברי הממשלה, הכנסת וגופים נוספים בעניין:

החלטת הממשלה מס' 5021 – היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה החדש (תיקון החלטת ממשלה מס' 4927). החלטה זו מורה, בסעיף 7א(ב): "על ראשי הגופים המפורטים להלן, להתאים את פעילותם, ככל הניתן, להוראות התו הסגול... (2) שירות בתי הסוהר" (ההדגשה אינה במקור).

נראה כי אין הוראה מחייבת ("ככל הניתן") להתאים את פעילות שירות בתי הסוהר באופן מוחלט להוראות התו הסגול, אך ישנה ציפייה להתאמה סבירה להוראות בהתחשב במגבלות השונות של שב"ס (בניגוד לגופים אחרים למשל שככל-הנראה יכולים להתאים עצמם בקלות רבה יותר).

נראה כי הפסיקה גם היא לא מוצאת לנכון לאכוף את הנחיות משרד הבריאות במלואן על שב"ס, אך כן מעניקה חשיבות לקיומן במידה מסוימת. כך למשל, בעת"א (מרכז) 7268-04-20 אלון קורן נ' שרות בתי הסוהר (08.04.2020), שם נאמר: "תפקידו של השב"ס הוא, בין היתר, לשמור על שלומם של הסוהרים והאסירים... צמצום התפשטות מגיפת הקורונה, וללא ספק מדובר בתכלית ראויה מעין כמותה... הנחיות משרד הבריאות לציבור בכללותו".

אעפ"י כן, ניתן לראות שישנה הכרה והתחשבות בסכנה של התפשטות הנגיף בבתי הסוהר בהתאם להחלטה להעניק שחרור מוקדם לאסירים רבים בתקנות שעת חירום (נגיף הקורונה החדש) (חופשה מיוחדת לאסיר), התש"ף-2020. בדברי ההסבר בתקנה זו צוין שהאסירים מוחזקים בשטח מחייה סגור, צפוף ומצומצם יחסית, וכי מטרת התקנות למזער את הסיכון הברור בהדבקה בנגיף, שעלולה להסלים במהירות להתפשטותו בתוך מקומות המעצר ובתי הסוהר, ולגרום להדבקה ותחלואה המונית של אסירים, עצורים ואנשי שב"ס, וכל הבאים איתם במגע.

אם כן, כאמור, למרות שבשב"ס אינו מחוייב לעמוד בתקנות הקורונה, נראה כי ישנה ציפייה להתמודדות עם הנגיף, תחת המגבלות המיוחדות של שב"ס, וכן כי אף ניתנה לשב"ס האפשרות

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני:

לצמצם את התפשטות המחלה על-ידי שחרור מוקדם של אסירים. נראה כי שב"ס עומד בציפיות אלו, ומתמודד היטב במאבק עם הנגיף, כפי שנפסק למשל בבג"ץ 2904/20 עדאלה ואח' נ' שב"ס ואח' (23.07.2020). שם נפסק כי התנהלות שב"ס ושמידתו על ההנחיות הינה ראויה ויעילה. כמו כן, בפרשנותו את כללי הריחוק שבהנחיות משרד הבריאות, קבע כי שב"ס עומד בתנאי זה: "התקנות המחייבות ריחוק חברתי אינן חלות בענייננו, מן הטעם שמחוקק המשנה החריג 'בני אותו תא משפחתי או יחידים השוהים יחד במקום מגורים אחר'...החרגה זו חלה על מצבים שונים, לרבות אסירים השוהים יחדיו באותו התא".

הלכה פסוקה היא כי בית המשפט לא יבוא בנעליה של הרשות המנהלית, ולא יחליף את שיקול דעתה בשיקול דעתו. במקרה דנן לא נפל פגם בהחלטות שב"ס הניהוליות-הפנימיות, אשר נמצאו סבירות, ולפיכך אין עילת התערבות של בית המשפט. כמו כן, אין בסיס חוקי לחייב את שב"ס ליצור שינויים מהותיים על מנת לעמוד בהוראות התו הסגול, שאינו חייב לעמוד בהן. אך, עקב הנסיבות המיוחדות של האסירים וכן החלטות הממשלה, יומלץ לערוך ביקורת ולברר באילו תחומים ניתן לכלל הפחות להתייעל בתקופה זו, אף אם לא באופן מוחלט, תוך התחשבות במגבלות המיוחדות של שב"ס.

2. הצפיפות במאסר (לפני ולאחר פרוץ משבר הקורונה):

כאמור, העותר מלין על כך ששטח המחיה שלו אינו תואם את פסיקת בג"ץ, ומהווה סכנה מיוחדת עקב נגיף הקורונה.

אין ספק שלצפיפות בתאי האסירים יש השפעות רבות על זכויותיהם. בסקירת ספרות שערך שב"ס בשנת 2013 נמנו מספר השפעות שליליות של צפיפות הכליאה על הכלואים. בין היתר, יצירת הזדמנויות לעבריינות עקב קשיי פיקוח של הסגל, וכן פגיעה בהשתתפות בתכניות טיפול וגישה לאנשי הסגל. יתרה מזאת, מחקר שנערך בשב"ס בשנים 2009-2010 העלה שככל שהשטח האפקטיבי של האסיר קטן, כך גדל מספר אירועי האלימות באגף. עוד נמצא, ובחשיבות רבה לענייננו, שכליאה בצפיפות עלולה להביא להיגיינה ירודה ולעלייה בתפוצת מחלות.

א. צפיפות בתי הכלא בטרם המשבר:

בתקנות בתי הסוהר (תנאי מאסר), תש"ע-2010, נקבע שהשטח הממוצע לאסיר לא יפחת מ-4.5 מ"ר. כך נקבע גם ביחס לעצורים בתקנות סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים) (תנאי החזקה במאסר), התשנ"ז-1997. משום ששב"ס לא עמד בהוראות חוקים אלו, הוגשה עתירה לבג"ץ. בבג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח בישראל נ' השר לביטחון פנים (13.06.2017), הורה לשב"ס להגדיל את שטח המחיה של האסירים בשתי פעימות: בפעימה הראשונה, עד אפריל 2019, אמור היה לגדול ל-3 מ"ר פר אסיר. בפעימה השנייה, עד מאי 2020, אמור היה לגדול ל-4.5 לכלל הפחות.

שב"ס עמד ביעד הפעימה הראשונה, אך לא ביעד הפעימה השנייה. במועד הפעימה השנייה כ-40% בלבד ממקומות הכליאה עמדו ביעד של ה-4.5 מ"ר. אם כן, נראה שתנאי הצפיפות בתאו של העותר

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 20-08-16863 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

מנוגדים לכאורה לפסיקת בג"ץ, שכן שב"ס לא עמד בתנאי הפעימה השנייה עד התאריך הנקוב. עם זאת, בהחלטת ביניים של ביהמ"ש העליון מיום ה-30.04.20, נדחה מועד המימוש של הפעימה השנייה עד להחלטה אחרת.

משום שטרם נקבע מועד סופי למימוש הפעימה השנייה, אין בידי בית המשפט להעניק לעותר את הסעד המבוקש לעת הזו. מכל מקרה, סבורני כי אין מדובר בצפיפות בלתי סבירה באופן קיצוני; ודוק, בשנת 2015 העצרת הכללית של האו"ם אימצה את הסטנדרט המינימלי לטיפול באסירים ("כללי מנדלה"). השטח המינימלי הוגדר בהנחיות הטכניות של האו"ם לתכנון בתי סוהר 2016 – לאסיר יחיד בתא יוקצה שטח שלא יפחת מ-5.4 מ"ר, ולאסירים שחולקים תא, לא יפחת מ-3.4 מ"ר לכל אסיר. בתאים עם מיטות קומתיים, לא יפחת מ-2.6 מ"ר. לענייננו, העותר חולק תא עם אסירים נוספים, עם מיטות קומתיים. לפיכך, תנאי מאסרו עומדים בסטנדרט הבין-לאומי, ואינם מהווים תנאים בלתי סבירים באופן קיצוני המצדיק את התערבות בית המשפט בשלב זה (יודגש כי אין להבין מההפניה לכללי מנדלה כי בית המשפט קובע כי אלו מחייבים את שב"ס. נושא זה לא נדון בפני ואינני מביע לעניין זה עמדה).

ב. צפיפות בתי הכלא לאחר פרוץ המשבר :

כאמור, לעניין הצפיפות ישנה חשיבות רבה יותר עקב התפרצות מגיפת הקורונה, ולכן יש לבחון את העניין בדקדקנות יתרה מהמצב הרגיל. כך, צוין למשל במ"ת (שלום ב"ש) 67418-02-20 **מדינת ישראל נ' דיין** (החלטה מיום 26.3.20) : ביהמ"ש ציין שיש לנקוט צעדים להפחתת הצפיפות בשב"ס בעת הקורונה בשל הסכנה הרבה – "מצווים אנו, הן מכוח הפסיקה, הן מכוח מתקין התקנות והן מכוח השכל הישר, לעשות כל שניתן להקל על צפיפות בבתי הסוהר – צפיפות שהיא מוקד סיכון ממש להדבקות". כפי שיפורט להלן, לטעמי, ננקטו צעדים סבירים להתמודדות עם הקורונה.

פרוטוקול ישיבה מס' 35 של הוועדה המיוחדת בעניין התמודדות עם נגיף הקורונה, הכנסת ה-23 (04.05.20) : בפרוטוקול זה הוועדה דנה בהתנהלות שב"ס בעת משבר הקורונה. בפרוטוקול הובהרה החשיבות של תנאי המחיה, הצפיפות ופילוח האוכלוסייה לקבוצות סיכון. במהלך הישיבה מסר מ"מ נציב שב"ס, אשר וקנין, את הפרטים הבאים בנוגע למצב שב"ס ביחס לסוגיית הקורונה : שב"ס נקטה במדיניות החמרה באפן אכיפת הנחיות של משרד הבריאות, ודאגה לכניסתם לבידוד של עובדים, אסירים וסגל. פעולות נוספות שננקטו הינן עצירת ביקורי עורכי-דין, יציאת אסירים לחופשות, מניעת התייחדויות ומניעת ביקורי משפחות. בנוסף נעשה שימוש בויעוד חזותי בתקשורת בין העצורים לבין בתי-המשפט, ועדות שחרורים ועוד. נעשה מאמץ גם לחיטוי – בתי הסוהר עוברים חיטוי יום-יומי באגפים ובתאים וכן בחלקים הציבוריים. בנוסף הושמו ערכות חיטוי באגפים וסופקו מסיכות אישיות. עוד ציין וקנין כי בעת הכניסה למתקני שב"ס ישנה מדידת חום ורישום, ואנשי סגל ואסירים רבים עברו בדיקות קורונה.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

בהמשך, התייחס וקנין לסוגיית הצפיפות המיוחדת עקב הקורונה - לעניין בג"ץ 1892/14, ציין וקנין :
 "הדבר המרכזי שאותי מעציב בהקשר התקציבי זה לבינוי לצורכי בג"ץ המחייה כששם לא קיבלנו
 תקציבים, ושם אני כן מוטרד. כמובן כל האמירות מדברות על כך שתקום ממשלה וכשיהיה תקציב
 ממשלה, יתנו לנו מענים לאותם פערים...שחלקם עדיין קיימים ומציקים לנו לא מעט...הסוגיות
 שאמורות לתת את המשך הפתרון הן סוגיות של בינוי...הדבר עדיין לא התקדם". עוד הוסיף וקנין,
 שכדי לדלל אוכלוסייה (ובכך לצמצם צפיפות), שוחררו למעלה מ-500 אסירים באמצעות תקנות
 החירום, וכי מדי יום משחררים אסירים נוספים.

בענייננו, כאמור, נראה שמצבו של העותר לעניין הצפיפות תואם את הסטנדרט הבין-לאומי שנקבע
 על-ידי האו"ם, אך לא את הסטנדרט הישראלי-המקומי כפי שפורט דלעיל (אם כי טרם נקבע מועד
 למימוש ההרחבה). כאמור, לטעמי אין מדובר בצפיפות קיצונית, ונראה שאכן נעשו מאמצים לעמוד
 ביעד שהציב בג"ץ (וקרוב למחצית מכלל האסירים זוכים ל-4.5 מ"ר). לאור הקורונה ישנה חשיבות
 רבה יותר לעניין הצפיפות. ההתמודדות של שב"ס עם הקורונה כוללת שחרור אסירים, אמצעי חיטוי
 ובדיקות באזורים שונים בבתי הסוהר וכן הגבלות מפגשים חיצוניים ויציאות של האסירים. לא נראה
 כעת שיש דרך נוספת להתמודד עם הצפיפות, שכן, לדברי מ"מ נציב שב"ס, אשר וקנין, מדובר בסוגיה
 של בינוי והקמת מתקנים נוספים, שלא הוקצה לה תקציב נכון לרגע זה. לפיכך, מסקנתי הינה כי יש
 לדחות את בקשת העותר לצמצום הצפיפות ולעמידה בדרישות בג"ץ "שטח המחיה".

3. בקשת העותר לאוורור הולם בחדרו:

הדיון בסוגיה זו מתייחס לכאורה עקב היענות שב"ס להעניק לעותר מאוורר נוסף לחדרו "לפנים
 משורת הדין". עם זאת, למעלה מן הצורך, יש לטעמי לעגן את זכות האסיר לתנאי מחייה הולמים
 בפסק דין זה, ולפיכך ארחיב בהוראות המחייבות את שב"ס.

רלוונטיות לענייננו גם הוראות תקנות בתי הסוהר (תנאי מאסר), תש"ע-2010; סעיף 2(א) לתקנות אלו
 קובע: "בתא יהיה חלון שיאפשר אוורור מן החוץ; בתא שאין בו חלון כאמור, יותקנו אמצעי אוורור
 חלופיים סבירים". לטענת המשיב בתא יש אוורור הולם ומספר רב של חלונות. לא הייתה התייחסות
 לטענה זו מצד העותר. לפיכך, בשלב זה אין לי אלא להסכים עם שיקול דעתו של המשיב לעניין זה.

עם זאת, פקודת בתי הסוהר [נוסח חדש], התשל"ב-1971 מורה בסעיף 11ב(ג)(1) שיש להחזיק באסיר
 בתנאים הולמים, שלא יהיה בהם כדי לפגוע בבריאותו. כמו כן, בסעיף 11ב(ג)(5) לפקודה נקבע כי בתא
 צריכים להיות תנאי תאורה ואוורור סבירים. הוראות סעיף זה, שכותרתו "תנאי כליאה הולמים",
 הינן חלק מתיקון מס' 42 לפקודת בתי הסוהר. בדברי ההסבר להצעת חוק לתיקון פקודת בתי הסוהר,
 התשע"ב-2012 נאמר: "יש חשיבות להוספת זכויות אלה...יש להבטיח אפשרות לקיום בכבוד של
 האסיר גם בהיבטים אלה... כך שתתאפשר רמת פירוט גבוהה וגמישות בקביעת כללים פרטניים
 בשים לב לנסיבות הספציפיות הנוגעות לכל אסיר ועניין". לפיכך, למרות שפקנ"צ 04.33.00 "החזקה,
 אחסנה ושינוע פריטי ציוד של אסירים" מורה על כמות מקסימלית של 2 מאווררים לתא, היה זה מן

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 20-08-16863 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

הראוי לבחון את מצבו הספציפי של העותר כאשר הלה הביע תלונות על החום הכבד ועל מצבו הבריאותי הנובע מכך, ולשקול גמישות סבירה, ובמיוחד נוכח בעיותיו הרפואיות שצוינו וכן התעקשותו הרבה בנושא.

לבסוף, המשיב העניק מאוורר נוסף לחדרו של העותר "לפנים משורת הדין". בעניין זה יש להקפיד על יחס שוויוני בין האסירים ותנאיהם; הפסיקה הכירה בצורך לערוך שיפור במצבי התאים בשב"ס באופן מקיף, אך סייגה זאת בהתקיימות קריטריונים של שוויון: רע"ב 3804/14 **שרות בתי הסוהר נ' אייל בן משה** (30.05.2014): "**נדרש פתרון מערכתי לטיפול בבעיות האוורור והטמפרטורה**... על השב"ס לגבש פתרון... תוך שהוא נותן דעתו לחשיבות הנודעת לכך שלא תיווצר הפליה בין אסירים אשר מסוגלים לקנות מזון מכספם הפרטי לבין אסירים אשר ידם אינה משגת לכך". לעניין זה יש להביא בחשבון את שיקול הדעת המנהלי הרחב המוקנה למשיב לענייני הניהול הכלליים, וכן את מאמציו השוטפים להתמודדות עם סוגיה זו, כפי שצוין בעת"א (מרכז) 50539-05-16 **מחמוד מג'אדבה נ' שירות בתי הסוהר** (17.09.2017): "המשיב ער לתנאי האוורור הנוכחיים שבבתי הסוהר ואף לאלו שבהם מדובר בתנאים קיצוניים העלולים לחרוג מגדר הסבירות. המשיב פועל באופן הדרגתי לפתרון הסוגיה, במטרה לשפר את תנאי האוורור בבתי הסוהר השונים. הנושא אף קיים בפועל על סדר יומו של המשיב ונעשים מאמצים שוטפים לקידומו".

יוער כי התנאים וקביעת סדרי חלוקת המאווררים נקבעו בפקנ"צ 04.33.00 שהותקנה בשנת 2002 ועודכנה לאחרונה בשנת 2012. בה נאמר שהכמויות מתעדכנות "מעת לעת" בנוהלי מינהל תמיכה לוגיסטית (נוהל 4021-03) משנת 2003, שעודכן בשנת 2012 – לפני כעשור. ראוי כי על רקע ההתחממות הגלובלית והעלייה המשמעותית בטמפ' בעשור האחרון יבחנו הוראות אלו ע"י הגורמים המוסמכים.

סיכום:

בסיכומי של דבר אני קובע כי שב"ס פעל בהתאם לסמכותו תוך הקפדה על הכללים ובשים לב לכל המגבלות החלות על שב"ס מכוח הוראות החוק והפסיקה. תנאי המחיה הקיימים כעת בכלא בו שהה האסיר אינם מצדיקים את התערבותו של בית המשפט, לעת הזאת, בהחלטות שהתקבלו ע"י שב"ס בעניינו של האסיר.

נזכיר כי במסגרת הליך שה עורך בית המשפט בקרה על התנהלות הרשות המנהלית. הבקרה מבוצעת בהתאם לכללי המשפט מנהלי במובן זה שבית המשפט אינו מחליף את שיקול הדעת של גורמי הפיקוד של שב"ס בשיקול דעתו ומתערב בהחלטות שהתקבלו רק אם אלו התקבלו בניגוד להוראות החוק, בהליך שאינו ההליך הראוי, או שהן לוקות בחוסר סבירות קיצוני. אין זה המקרה שבפני.

לא שוכנעתי שנפל פגם בהליך קבלת ההחלטות, לא כל שכן בהחלטות עצמן. זכויותיו של העותר לא קופחו. זאת הגם שאינני מפקפק בטענתו שהשהות בתנאי הכליאה של כלא כרמל אינה מבין החוויות המשמחות והנוחות.

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 16863-08-20 חבישי(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

תיק חיצוני :

אשר על כן העתירה נדחית. אדגיש כי חזקה ששב"ס ימשיך לעקוב אחר מצב התחלואה, כמו גם שינויי האקלים ומזג האוויר וכל יתר הנתונים המשפיעים על הסביבה, וידאג, ככל שנתן במסגרת מגבלות התקציב וכלל המגבלות החלות עליו כרשות מנהלית, לשמור על בריאות האסירים ועל קיום של תנאי כליאה סבירים שאין בהם כדי לפגוע בכבוד האדם, וכן בבריאותו.

המזכירות תשלח עותק מפסק הדין לב"כ הצדדים וכן לעותר באמצעות שב"ס.

ניתן היום, כ"ז אלול תש"פ, 16 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.

רון שפירא, נשיא